

eller andre. Men betragter man dem i Forhold til den Natur og de Omstændigheder, de lever under, udviser de baade i ydre og indre Kultur en mærkelig Ensartethed, der er en Følge af den umaadelige Indflydelse, Naturforholdene og ikke mindst Klimaet udøver paa Menneskene, og da især paa de primitive Folk. Ligesom Planterne afpasser sig til Voksestedet, saaledes ogsaa med Menneskene. Naturforholdene er givne, men har at indrette sit Liv efter dem, hvis man vil undgaa at tabe i Kampen. Set ud fra den Betragtning giver Bogen ikke alene en særdeles god Oversigt, men den indeholder en Mængde Detailangivelser og egner sig derfor til lige til Haandbog. De enkelte Kapitler beskriver Naturforholdene i Polarfolkenes karrige Lande, de enkelte Folk og deres Udbredelse, Klædedragt etc., Bygninger, Næringsveje, Industri og Handel, Vaaben, Samfærdselsmidler, Sociale Forhold, Religion, Lege, Kunst o. s. v. Illustrationerne er i Overensstemmelse med Bogens Anlæg meget vel benyttelige. I Literaturangivelserne savnes mærkeligt nok »Meddelelser om Grønland«, som Forfatteren dog vel maa kende, især da Afhandlingerne i disse Publikationer trykkes paa Engelsk.

Ole Olufsen.

Katalog over Erhvervelsen af nyere udenlandsk Literatur ved Statens offentlige Biblioteker 1909. Udgivet af Det kgl. Bibliotek ved *Åxel Anthon Bjørnbo*. København 1910.

Af Accessionskatalogen fra 1909 er der ligesom det foregaaende Aar udkommet Særtryk over de enkelte Fag. Det os sendte Særtryk VIII omfatter geografiske, etnografiske og historiske Værker. De for Oversigten meget bekvemme Særtryk faas til Købs for 20 Øre i Det kgl. Bibliotek, Universitetsbiblioteket og Statsbiblioteket i Aarhus. De trykkes kun i et begrænset Antal.

Ole Olufsen.

E. H. Shackleton: The heart of the Antarctic being the story of the british antarctic expedition 1907—1909. London 1909, 1—2 (372 + 419 S. + 12 Farvetryk, 194 Tavler, 3 Kort og 49 Billeder i Texten).

We could have reached the pole, but then we could not have come back, and that would not have been good for us.

Disse Ord fra Shackletons Foredrag i Geografisk Selskab i København kunde have staaet som

Motto for den omfangsrige og rigt udstyrede Beretning, hvori den engelske Polarforsker fortæller om den mest resultatrige af alle hidtidige Sydpolar-ekspeditioner. Thi disse Ord viser paa en Gang Ekspeditionens Maal, røber den Energi, hvormed det blev efterstræbt, og forklarer, hvorfor man kom Maalet saa nær uden dog at naa det. I disse Ord ligger den kloge Selvbeherskelse hos en Mand, der ikke vil købe de sidste Mil, der skiller ham fra Maalet, med Menneskeliv, men naar netop saa langt, han kan, uden at det ender med en Katastrofe. Denne Blanding af paagaaende Energi og nøgtern Beregning er en nødvendig Betingelse for en resultatrig Polarrejse, om den skal gennemføres uden Tab.

Den geografiske Betydning af Shackletons Ekspedition maales bedst ved at sammenligne hans egen Beretning med det Overblik over tidligere Rejser til Sydpolaregnene, forfattet af H. R. Mill, hvormed Shackletons Bog indledes. Vi ser da, hvorledes man tidligere i Hovedsagen har indskrænket sig til at besejle Kysterne af Sydpolarlandet, hvorledes den første Overvintring blev foretaget af Borchgrevink i 1899, de første Slæderejser af Betydning i 1902 af Otto Nordenskjöld og Rob. Scott, og hvorledes den sidstnævnte var den første, der overskred den 80de Breddegrad og naaede op i Sydpolarlandets Højfjælde og paa dets Indlandsis.

Paa Scotts Ekspedition var Shackleton med og fik Impulsen til at fortsætte Scotts ypperlige Pionerarbejde, ved at trænge frem fra Ross-Havet, den dybe Bugt i Sydpolarlandet syd for New Zealand, dels mod Vest til den magnetiske Sydpol, dels mod Syd til den geografiske Sydpol, dels mod Øst til det nyopdagede Edward 7des Land. Af disse tre Opgaver var de to første, som i det væsentlige blev løst af Shackleton, de vigtigste, den sidste, som ikke blev løst, af underordnet Betydning.

Det at trænge frem til — ikke selve Sydpolen — men det mægtige, ganske ukendte Terræn omkring den, var uden Sammenligning den vigtigste af alle de Opgaver, der forelaa paa Sydpolarforskningens Omraade, ganske ligesom det for 15 Aar siden mod Nord var den vigtigste Opgave at naa ind i det ukendte Terræn om Nordpolen, og ligesom det til 1883 var en af de betydningsfuldeste at lære Grønlands Indre at kende. Inden 1895 vidste man nemlig ikke, om der omkring Nordpolen var et Hav, et Fastland eller et Arkipelag,